

مرکز مطالعات و پژوهش‌های اقتصادی اتاق کرمان

گزارش اقتصادی

پایش محیط کسب و کارهای نوین
استان کرمان

شهریورماه ۱۴۰۱

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان
مرکز مطالعات و پژوهش های اقتصادی

پایش محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان

صاحب امتیاز:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

تألیف:

محمدامین عبدالله نژاد ماهانی

طاهر ناظم زاده شعاعی

تاریخ تهیه:

شهریورماه ۱۴۰۱

در تحولات اخیر اقتصاد جهانی و بازار به سرعت در حال تغییر محصولات استفاده از فناوری و نوآوری در تمام فرآیندهای سازمانی جهت حفظ قدرت و رقابت پذیری به ضرورتی انکارناپذیر تبدیل شده است. لیکن مدل‌های قدیمی‌تر نوآوری بسته در بنگاه‌های اقتصادی پاسخگوی نیاز روبه‌افزون نوآوری و فناوری در این سازمان‌ها نبوده است. از طرف دیگر مدل‌های مبتنی بر نوآوری باز و استفاده از ظرفیت استارت آپ‌ها، موفق نشان داده است مطابق تعاریف رایج، استارت‌آپ سازمانی است که عموماً حول محور یک فناوری نوین شکل گرفته، پتانسیل رشد بالایی داشته و دارای مدل کسب و کار تکرار پذیر و مقیاس پذیر می باشد. به همین دلیل در این گزارش از واژه کسب و کارهای نوین به صورت معادل استفاده شده است. این کسب و کارها به دلیل ارزشی که در اقتصاد کشورها ایجاد می کنند، امروزه به یکی از موضوعات مهم در توسعه اقتصادی کشورها تبدیل شده اند.

اکوسیستم کسب و کارهای نوین در ایران، در دهه اخیر در مرحله نهادسازی قرار داشته است ولی کماکان چالشهای زیادی در برابر پیشرفت جامعه استارت‌آپی کشور وجود دارد. در استان کرمان نیز عدم پاسخ مناسب به چالش‌های محیطی اکوسیستم، باعث تضعیف آن و ایجاد حس ناامیدی در ارزش آفرینان این عرصه که اغلب آنان را جوانان تحصیل کرده تشکیل می‌دهند، خواهد شد. اکوسیستم کسب و کارهای نوین باید محیطی را فراهم آورد که دانشگاه‌ها، نهادهای دولتی، انواع سرمایه‌گذاران و سایر اجزا اکوسیستم از افراد یا تیم‌هایی که ایده‌های جدید و نوآوری خاصی دارند حمایت کرده و آنها را تقویت نماید؛ باید توجه داشت وجود اکوسیستم کسب و کارهای نوین به معنی موفقیت قطعی همه کسب و کارهایی که در آن شکل می‌گیرند نیست، چرا که هر کسب و کار نوپا چرخه حیات دارد که از زمان تحقیق و شکل‌گیری ایده تا بلوغ را در بر می‌گیرد و احتمال شکست و سقوط در دره مرگ آنان به خصوص در مراحل اولیه بسیار زیاد است.

با در نظر گرفتن مزیت‌های موجود کشور از جمله ضریب نفوذ بالای اینترنت و تلفن همراه در کشور، جوان بودن جمعیت، تعدد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و همچنین استقبال کسب و کارها از فعالیت بر بستر اینترنت و استفاده از فناوری‌های

تجارت الکترونیک بدلیل شیوع ویروس کرونا، سال‌های پیش رو، فرصت‌طلبی حمایت از کسب و کارهای نوین می‌باشد تا گذار از اقتصاد منابع محور به سمت اقتصاد دانش بنیان سریعتر اتفاق بیفتد. به منظور تحقق این مهم، بایستی اصلاح قوانین و مقررات حوزه کسب و کارهای نوین، آموزش کارآفرینان جدید از طریق ارائه آموزش‌های تخصصی و نظام آموزش عالی، فراهم آوردن امکان صادرات محصولات و خدمات این حوزه، تهیه و تصویب قوانین حمایتی (مالی و اعتباری، مالیاتی، حقوقی، گمرکی، بیمه‌ای) صورت پذیرد.

هر چند در استان کرمان هنوز شرکت‌های بزرگ تولیدی زیادی وجود دارند که از ظرفیت استارت‌آپ‌ها برای ورود نوآوری به مجموعه خود در جهت رشد و توسعه غفلت می‌نمایند اما با آگاه‌سازی و فرهنگ‌سازی مناسب در خصوص مزیت‌ها و فرصت‌های ویژه‌ای که از این مسیر برایشان ایجاد می‌شود، می‌توان بستر توسعه و رشد پایدار را فراهم نمود تا از مزیت‌های آن در رفع مشکلات اقتصادی و به طور خاص تولید و اشتغال بهره‌گرفت.

در این شماره از گزارش اقتصادی به بررسی شاخص محیط کسب و کارهای نوین، اندازه‌گیری آن برای استان کرمان و استخراج مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین پرداخته شده است. همچنین از دیدگاه فعالان اقتصادی نیازهای مهارتی و تخصصی اکوسیستم کسب و کارهای نوین برای شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ استخراج شده است.

امید است با ارزیابی و پایش مداوم محیط کسب و کارهای نوین و احصاء چالش‌های پیش روی اکوسیستم کسب و کارهای نوین به توسعه و رشد مجموعه شرکت‌های نوپا در استان کرمان کمک شایانی صورت پذیرد.

زکوشش به هر خیزخواهی رسید به هر خیزخواهی کجایی رسید

محمدجواد رستمی

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های اقتصادی اتاق کرمان

۱

روشن شناسی

مطابق با ماده ۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، اتاق‌ها موظفانند به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، شاخص ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان‌ها، بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی سنجش و اعلام نمایند. مطابق با این مأموریت و همچنین اهمیت حرکت اقتصاد استان در مسیر اقتصاد دانش‌بنیان و تولید محصولات با ارزش افزوده بالا، اتاق کرمان با همکاری پارک علم و فناوری، مراکز رشد، شتابدهنده‌ها و سایر نهادهای مرتبط، اقدام به برنامه ریزی برای جمع‌آوری و محاسبه شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان براساس ۷۱ مولفه پیمایشی و آماری کرده است. اطلاعات ۲۹ مولفه پیمایشی از طریق تکمیل پرسشنامه با همکاری فعالان اقتصادی اکوسیستم دانش‌بنیان و استارت‌آپی (تعیین شده با روش‌های نمونه‌گیری) بدست می‌آید و برای کسب اطلاع در مورد ۴۲ مولفه آماری از منابع اطلاعاتی و آمار رسمی کشور استفاده شده است. در نهایت با استفاده از میانگین وزنی و نسبت ۸۰ به ۲۰، شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان برآورد می‌شود.

تعاریف

محیط کسب و کار: به مجموعه

عواملی گفته می‌شود که بنگاه‌های اقتصادی در آن محیط فعالیت می‌کنند. محیط کسب و کار را می‌توان به سه محیط ماکرو، میکرو و محیط بازار تقسیم‌بندی کرد. محیط کسب و کار شامل عواملی که

بنگاه اقتصادی نوین: بنگاه اقتصادی نوین شامل تمام فعالیت‌های اقتصادی در اکوسیستم دانش بنیان و استارت‌آپی استان می‌باشد.

مدیران بنگاه‌ها قرار دارد؛ شامل عواملی نظیر سیاسی، محیط زیستی، اجتماعی، تکنولوژی، اقتصادی و قوانین می‌باشد.

در ادامه به اندازه‌گیری محیط ماکرو کسب و کار برای فعالیت‌های اقتصادی نوین استان کرمان پرداخته شده است که به اختصار به آن محیط کسب و کارهای نوین گفته می‌شود.

شاخص محیط کسب و کار:

هدف شاخص محیط کسب و کار را می‌توان شناخت وضعیت جاری، مشکلات و معضلات گریبان گیر محیط کسب و کار فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران ملی و استانی در سطح رشته فعالیت‌های اقتصادی دانست. این شاخص از طریق تلفیق داده‌های پیمایشی با داده‌های آماری بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین به دست می‌آید. داده‌های پیمایشی از طریق پرسشنامه از فعالان اقتصادی موردنظر (حجم نمونه انتخابی) پرسیده و داده‌های آماری با همکاری ۲۳ دستگاه اجرایی مرتبط با طرح مذکور جمع‌آوری می‌شود.

بر روی راه‌اندازی یک کسب و کار تأثیرگذار هستند نمی‌باشد. این معیار به اندازه‌گیری عوامل دوران پس از راه‌اندازی کسب و کار می‌پردازد.

محیط میکرو: این محیط شامل عواملی است که داخل بنگاه اقتصادی اتفاق می‌افتد و مدیر بنگاه اقتصادی می‌تواند آن‌ها را کنترل کند. این محیط شامل ۳ فاکتور اصلی یعنی فاکتور سیاست‌گذاری‌های داخل بنگاه، منابع و فرایندها می‌باشد.

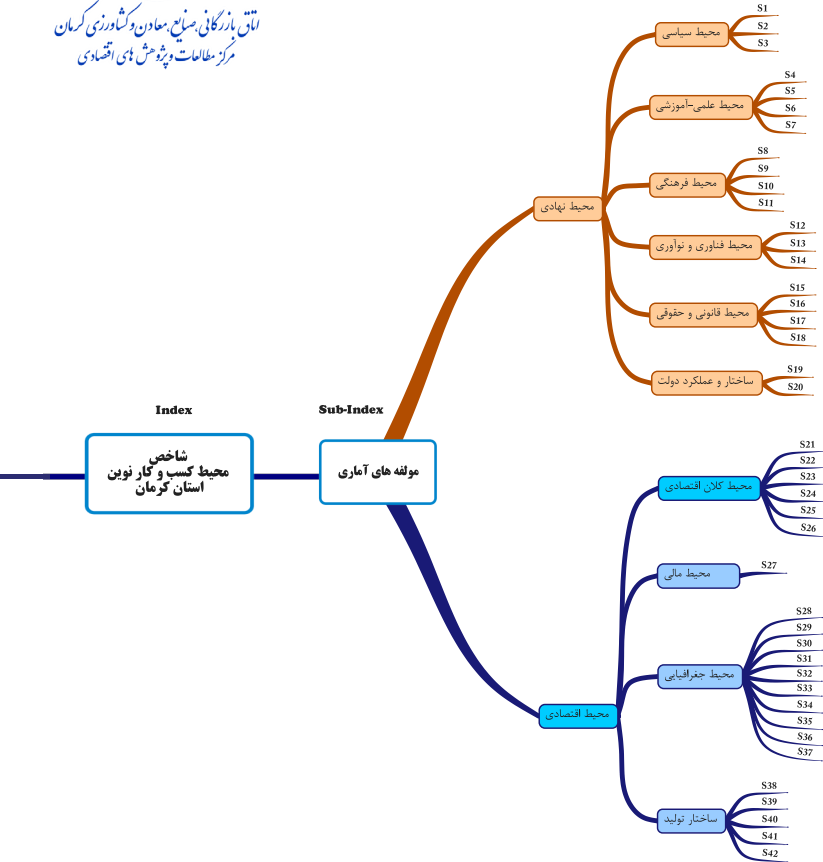
محیط بازار: این محیط به مجموعه عواملی گفته می‌شود که در بازار هدف بنگاه اقتصادی اتفاق می‌افتد و آن محیط را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. این محیط شامل ۸ فاکتور اصلی شامل رقابت، تأمین‌کنندگان، مشتری‌ها، عرضه‌کنندگان، سازمان‌های غیردولتی، قوانین تنظیم بازار، قوانین تجارت و سازمان‌های مبتنی بر جامعه می‌باشد.

محیط ماکرو: محیط ماکرو کسب و کار، به مجموعه عوامل بیرون بنگاه اقتصادی گفته می‌شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند، اما خارج از کنترل

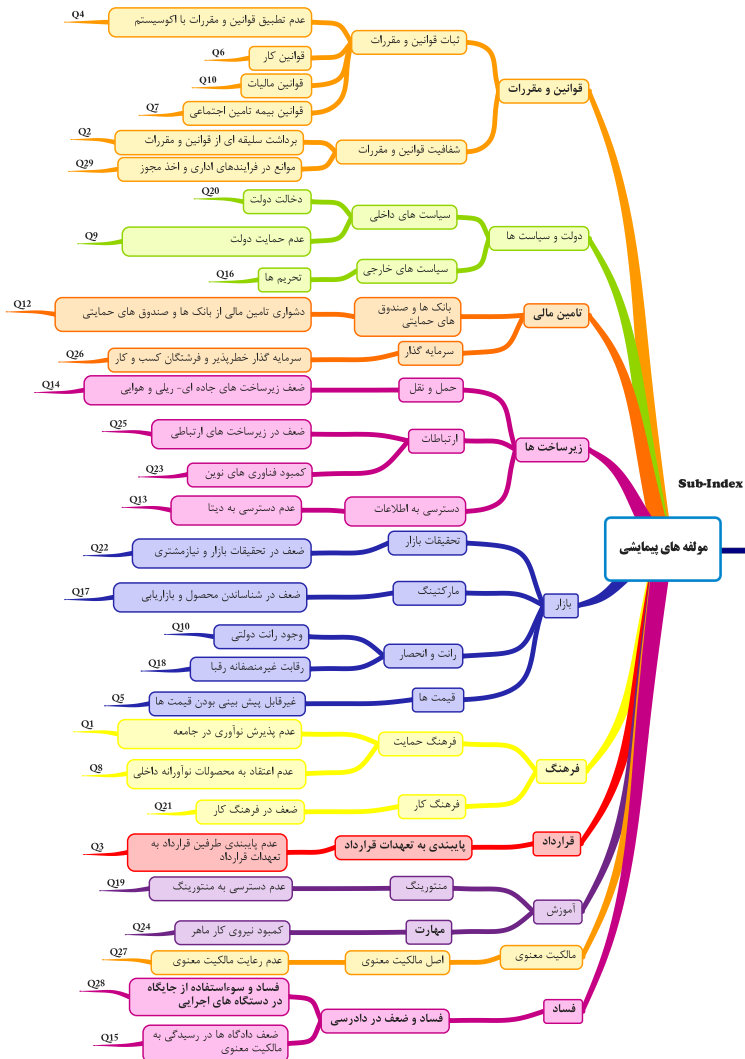

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان
مرکز مطالعات و پژوهش‌های اقتصادی

معرفی شاخص و مولفه‌های آن

شکل شماره (۱-۱) مدل مفهومی

مؤلفه‌های شاخص: پایه و اساس شاخص محیط کسب و کار طراحی شده را می‌توان نظریه کارآفرینی شین^۱ دانست. طبق مدل ارائه شده در این نظریه، برای محاسبه شاخص محیط کسب و کار، از ۲۹ سؤال پیمایشی و ۴۲ مؤلفه آماری استفاده شده است. سؤالات طرح شده را می‌توان در ۱۰ زیرشاخص، ۲۰ نماگر و ۲۹ زیرنماگر دسته‌بندی کرد که مدل مفهومی این شاخص در شکل شماره ۱ ارائه شده است.

زیرشاخص قوانین و مقررات: این زیرشاخص به بررسی ثبات و شفافیت قوانین مقررات برای فعالان اقتصادی نوین می‌پردازد که شامل میزان تطبیق قوانین و مقررات با شرایط اکوسیستم، قوانین کار، تامین اجتماعی و مالیات می‌باشد.

زیرشاخص دولت و سیاست ها: این زیرشاخص به بررسی موانع کسب و کارهای نوین در بعد سیاست داخلی و خارجی حاکم می‌پردازد.

زیر شاخص تأمین مالی: این زیر شاخص به بررسی تأمین مالی از طریق بانک‌ها، صندوق‌های حمایتی

و سرمایه‌گذاران می‌پردازد.

زیر شاخص زیرساخت‌ها: این زیر شاخص به بررسی ضعف زیرساخت‌ها در حمل و نقل، حامل‌های انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌پردازد.

زیر شاخص بازار: این زیر شاخص به بررسی مارکتینگ، رانت و انحصار، قیمت‌ها و بازار محصولات کسب و کارهای نوین می‌پردازد.

زیر شاخص فرهنگ: دو نماگر فرهنگ حمایت و فرهنگ کار تشکیل‌دهنده این زیر شاخص می‌باشد.

زیر شاخص قرارداد: این زیر شاخص به بررسی میزان پابندی طرفین قرارداد به تعهدات خود می‌پردازد.

زیر شاخص آموزش: این زیر شاخص به بررسی منتورینگ و مهارت‌های موردنیاز اکوسیستم می‌پردازد.

زیر شاخص مالکیت معنوی: این زیر شاخص، اصل مالکیت معنوی و میزان رعایت آن مورد بررسی قرار می‌دهد.

زیر شاخص نظام توزیع

کالا: این زیر شاخص به بررسی ضعف‌های موجود در نظام توزیع کالا می‌پردازد.

زیر شاخص فساد: این زیر شاخص به بررسی فساد و سوءاستفاده مقام‌ها در دستگاه‌های اجرایی از موقعیت شغلی خود می‌پردازد.

📍 طرح نمونه‌گیری

جامعه هدف: مجموعه واحدهایی که طبق تعریف شامل در اکوسیستم کسب و کارهای نوین استان کرمان فعالیت دارند، جامعه هدف طرح را تشکیل می‌دهند.

جامعه آمارگیری: جامعه آماری شامل کسب و کارهای نوین مراجعه‌کننده به پارک علم و فناوری، مراکز شتاب‌دهنده، مراکز رشد، اداره کار، اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات و اتاق کرمان می‌باشد.

واحد آماری: واحد آماری، بنیان‌گذار یا هم‌بنیان‌گذار معرفی شده در بانک اطلاعاتی تشکیل شده از جامعه آمارگیری می‌باشد.

زمان آماری: اندازه‌گیری شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان در نیمه دوم سال ۱۴۰۰

زمان آمارگیری: اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۱

روش جمع‌آوری اطلاعات: اطلاعات موردنیاز این طرح به ۲ روش بدست می‌آید. برای مولفه‌های پیمایشی به صورت آمارگیری الکترونیکی و تکمیل پرسشنامه از طریق سامانه اینترنتی تعبیه شده و برای برای مولفه‌های آماری از طریق جمع‌آوری داده‌ها از مراجع رسمی کشور است.

چارچوب نمونه‌گیری: چارچوب نمونه‌گیری این طرح، کسب و کارهای نوین فعال در اکوسیستم استان کرمان می‌باشد.

روش نمونه‌گیری: روش نمونه‌گیری، طبقه‌بندی دو مرحله‌ای در نظر گرفته شده است که واحد نمونه‌گیری مرحله اول نهاد متولی و واحد نمونه‌گیری مرحله دوم، رشته فعالیت است. همچنین به‌منظور برآورد تغییرات شاخص در دوره‌های

مختلف از روش نمونه‌گیری چرخشی با ثابت نگه داشتن بخشی از واحدهای نمونه بین دو دوره در نظر گرفته شده است.

حجم نمونه و نرخ مشارکت: حجم نمونه این طرح آمارگیری طبق فرمول کوکران ۲۰۰ فعال اقتصادی اکوسیستم و با نرخ مشارکت احتمالی ۶۰ درصد برآورد شده است.

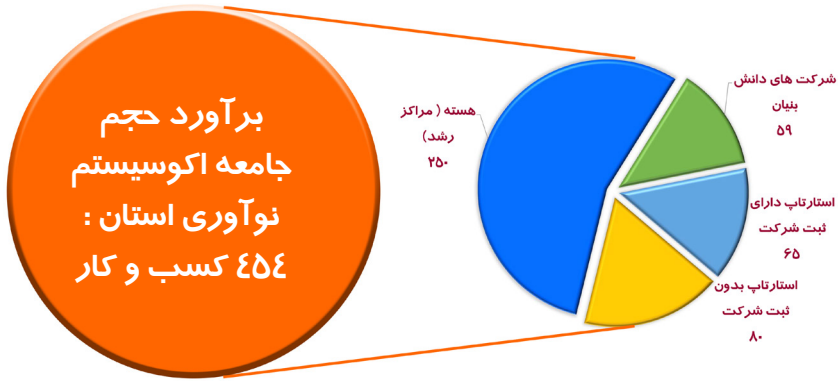

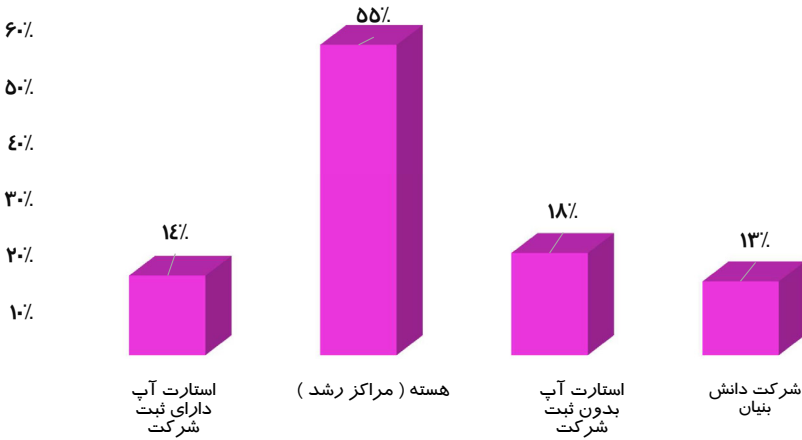
۲

توصیف اکوسیستم کسب و کارهای نوین استان کرمان

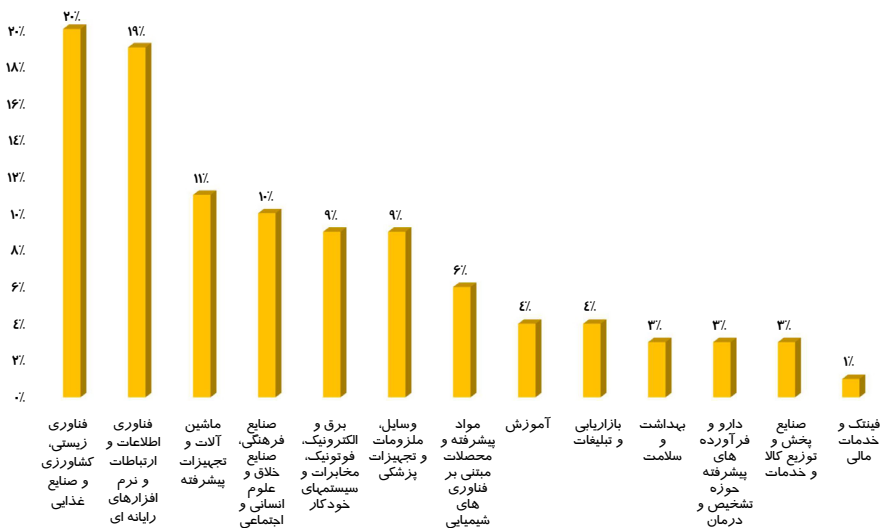
شاخصهای توصیفی اکوسیستم کسب و کارهای نوین استان کرمان - حجم جامعه بر آورد شده:

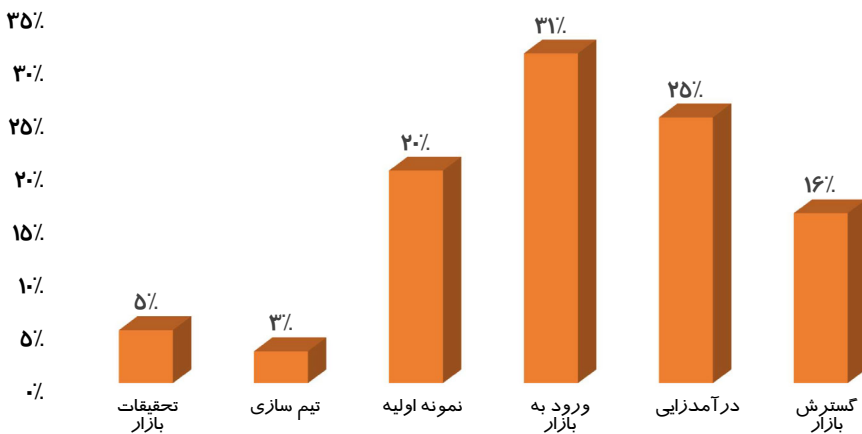
شکل شماره (۱-۱) نمودار دایره ای حجم اکوسیستم نوآوری استان

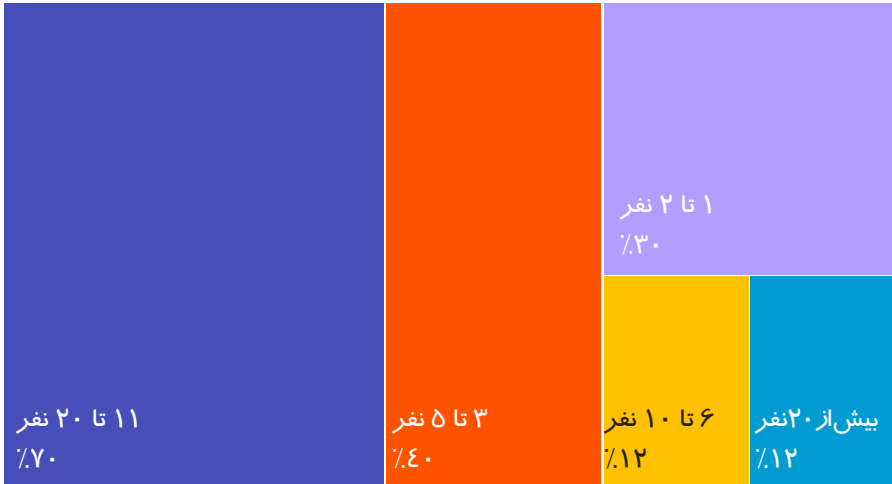
شکل شماره (۱-۲) نمودار میله ای درصد فراوانی کسب و کارهای نوین استان به تفکیک قالب فعالیت

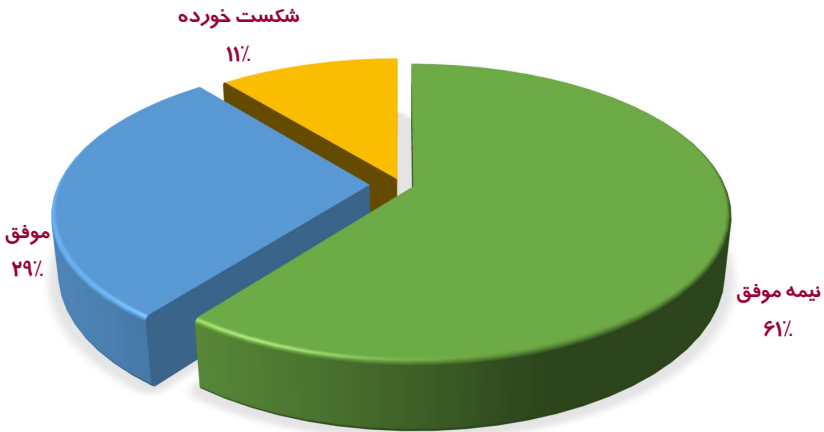
شکل شماره (۲-۲) نمودار میله‌ای درصد فراوانی کسب و کارهای نوین استان به تفکیک حوزه فعالیت

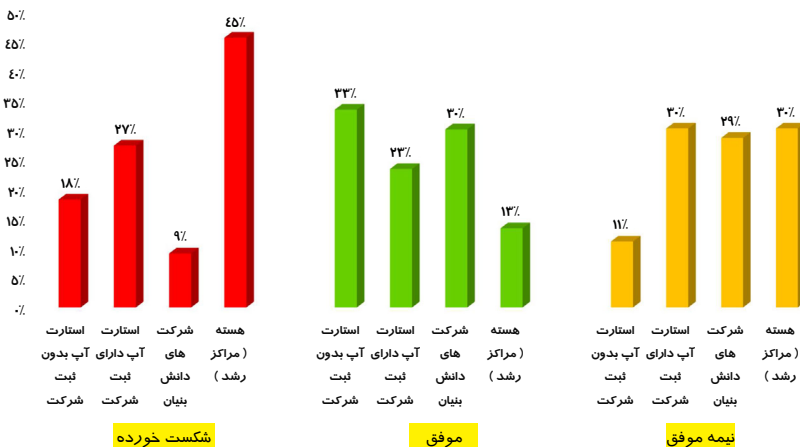
شکل شماره (۳-۲) نمودار میله‌ای درصد فراوانی کسب و کارهای نوین استان به تفکیک مراحل رشد

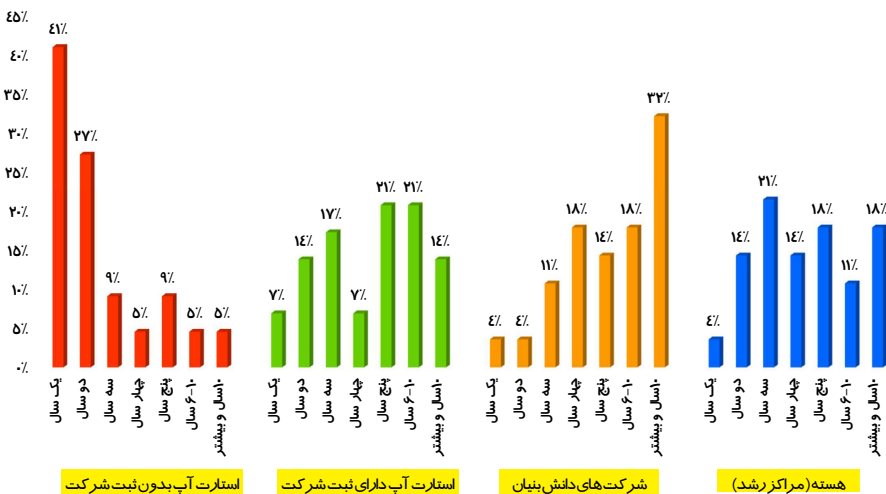
شکل شماره (۲-۴) نمودار درختی درصد فراوانی کسب و کارها به تفکیک اندازه کسب و کار

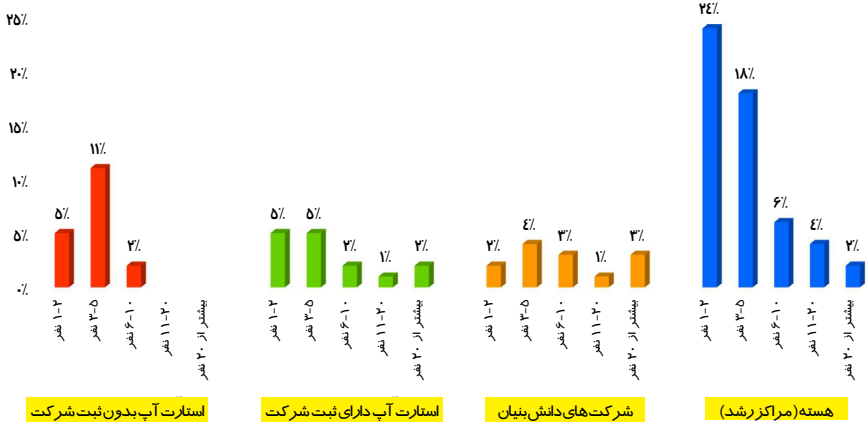
شکل شماره (۲-۵) نمودار دایره ای درصد فراوانی کسب و کارها نوین به تفکیک وضعیت فعالیت

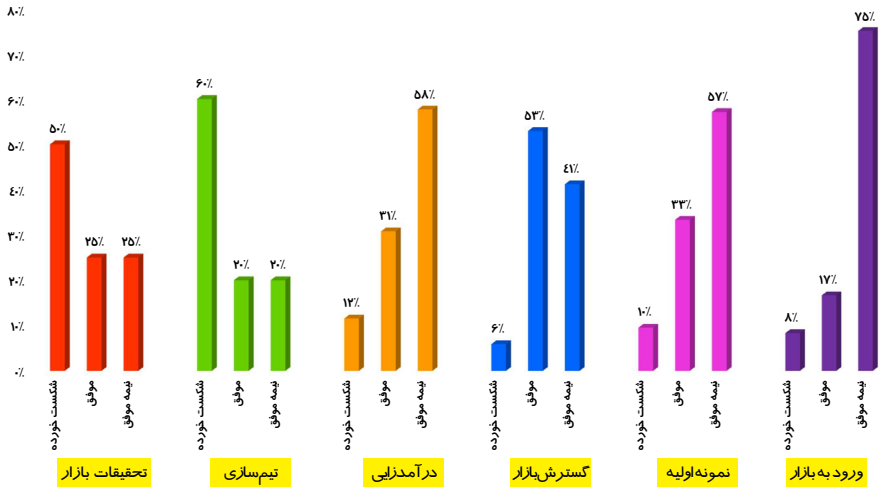
شکل شماره (۲-۶) نمودار میله‌ای درصد فراوانی کسب و کارها نوین به تفکیک وضعیت کسب و کار

شکل شماره (۲-۷) نمودار میله‌ای درصد فراوانی کسب و کارهای نوین به تفکیک سابقه فعالیت و قالب کسب و کار

شکل شماره (۲-۸) نمودار میله ای درصد فراوانی کسب‌وکارها نوین به تفکیک قالب فعالیت و اندازه کسب و کار

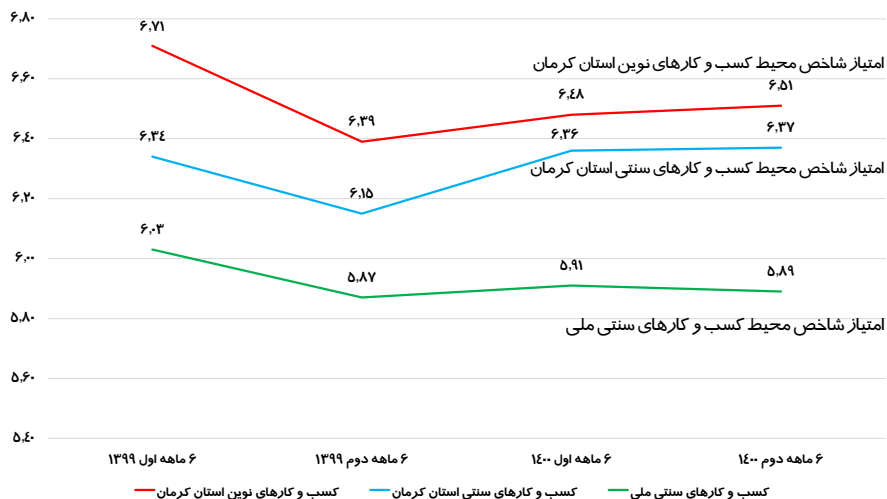
شکل شماره (۲-۹) نمودار میله ای درصد فراوانی کسب‌وکارهای نوین به تفکیک وضعیت و مرحله کسب و کار

۳

توصیف وضعیت
کسب و کار اکوسیستم
کسب و کارهای نوین
استان کرمان

شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان

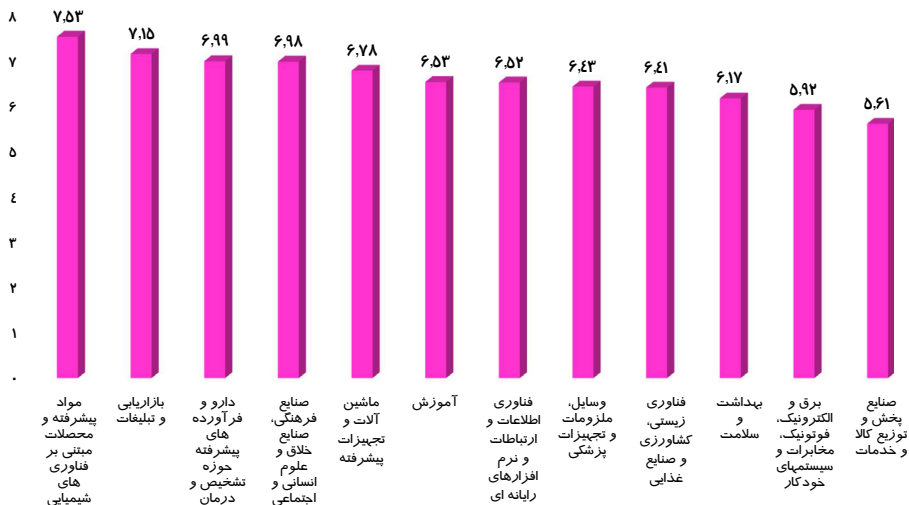

شکل شماره (۱-۳) نمودار خطی شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده وضعیت محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان در طول مدت ۴ دوره پایش آن و همچنین مقایسه امتیاز کسب شده در مقایسه با محیط کسب و کارهای سنتی ملی و استان کرمان می باشد. همانطور که ملاحظه می شود محیط کسب و کارهای نوین استان در طول دوره های پایش از محیط کسب و کارهای سنتی به مراتب نامساعدتر بوده است. این موضوع بدین معناست که کسب و کارهای نوین استان کرمان با چالش ها و موانع بیشتری نسبت به کسب و کارهای سنتی مواجه می باشند. هرچه مقدار شاخص محیط کسب و کار به عدد ۱۰ نزدیکتر باشد نشان دهنده نامساعد بودن محیط کسب و کار می باشد.

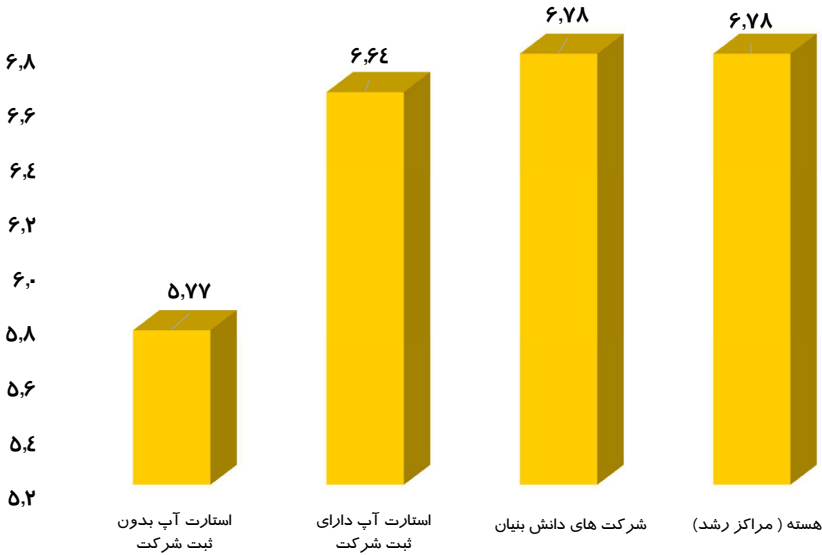
شاخص محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک حوزه فعالیت

شکل شماره (۳-۲) نمودار میله‌ای شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک حوزه فعالیت

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده وضعیت محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان به تفکیک حوزه (رشته) فعالیت کسب و کارها می باشد. همانطور که ملاحظه می شود کسب و کارهای فعال در حوزه مواد پیشرفته و محصولات مبتنی بر فناوری های شیمیایی نامساعدترین محیط کسب و کار را تجربه می کنند و این کسب و کارهای با چالش های بیشتر و جدی تری مواجه هستند. در رتبه دوم کسب و کارهای نوین فعال در حوزه بازاریابی و تبلیغات می باشد. بطور کلی از ۱۲ رشته فعالیت فعال در اکوسیستم نوآوری استان کرمان، تعداد ۷ رشته فعالیت محیط کسب و کار نامساعدتری از میانگین کل اکوسیستم تجربه می کنند.

شاخص محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک قالب فعالیت

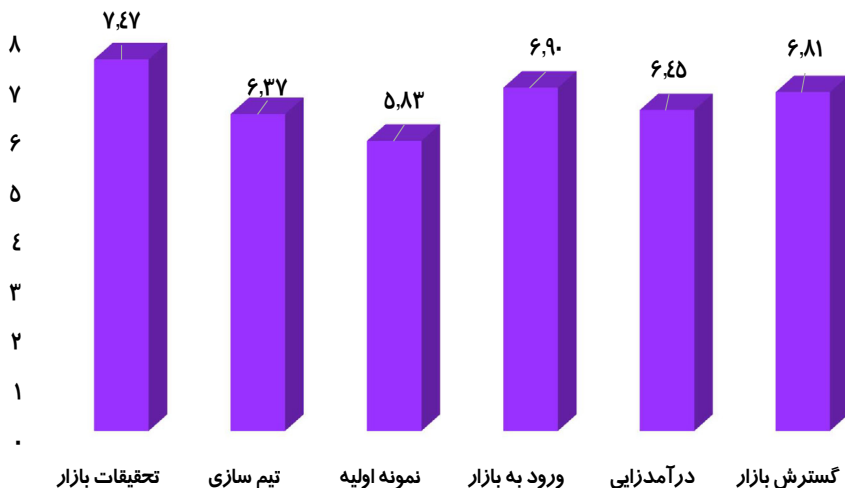

شکل شماره (۳-۳) نمودار میله‌ای شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان **به تفکیک قالب فعالیت**

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده وضعیت محیط کسب و کارهای نوین استان بر اساس قالب فعالیت می باشد. همانطور که ملاحظه می شود شرکت های دانش بنیان و کسب و کارهای مستقر در مراکز رشد استان ، میزان نارضایتی بیشتری از محیط کسب و کار نسبت به مابقی گروهها دارند ولی استارت آپ های بدون ثبت شرکت و فعال بصورت آزاد (خویش فرما)، ارزیابی مساعدتری از محیط کسب و کار دارند. دلیل این موضوع را می توان آزادی عمل و رهایی از قوانین و مقررات سختگیرانه ی این حوزه دانست.

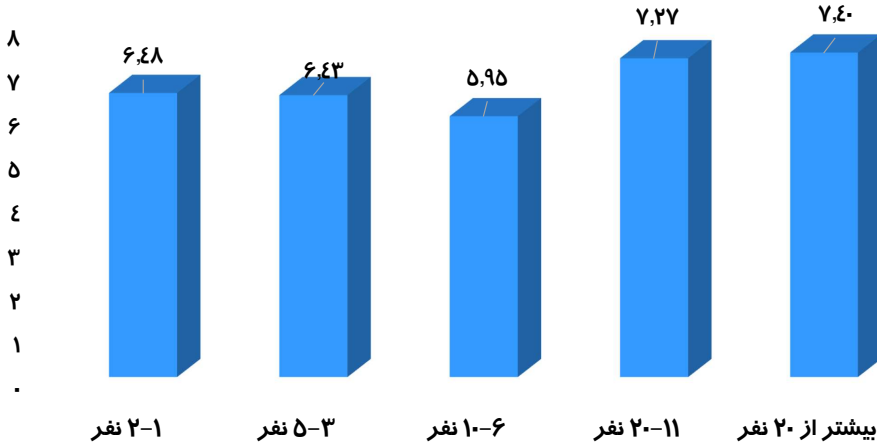
شخص محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک مراحل رشد

شکل شماره (۳-۴) نمودار میله‌ای شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک مراحل رشد

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده ارزیابی فعالان اقتصادی اکوسیستم نوآوری از محیط کسب و کار به تفکیک مراحل رشد می باشد. همانطور که ملاحظه می شود ارزیابی فعالان اقتصادی از محیط کسب و کار که فعالیت آنها در مرحله ایجاد و تحقیقات بازار قرار دارد، نامساعد تر از مراحل تیم سازی و ساخت نمونه اولیه می باشد. همچنین کسب و کارهای فعال در مرحله ورود به بازار و گسترش بازار نیز محیط کسب و کارهای نوین استان کرمان را نامساعد ارزیابی کرده اند.

شاخص محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک اندازه کسب و کار

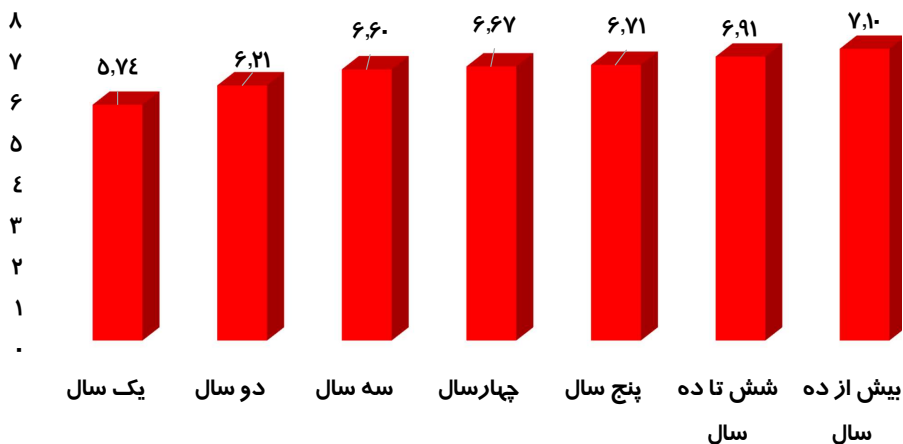

شکل شماره (۳-۵) نمودار میله‌ای شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک اندازه کسب و کار

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده امتیاز محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک اندازه کسب و کار می باشد. بطور دقیقتر در این پژوهش اندازه کسب و کار به تعداد نیروی کار فعال در کسب و کارهای اکوسیستم نوآوری استان اطلاع می شود. همانطور که ملاحظه می شود هرچه تعداد نیروی کار کسب و کارها افزایش پیدا کند محیط کسب و کار نیز نامساعدتر می شود بطوریکه نامساعدترین محیط کسب و کار مربوط به کسب و کارهای دارای بیش از ۲۰ نفر نیروی کار و مساعدترین محیط کسب و کار مربوط به تعداد نیروی ۶ تا ۱۰ نفر می باشد. دلیل این موضوع را می توان مشکلات حوزه تامین مالی، مالیات و تامین اجتماعی بیان کرد که در فصل بعد بطور دقیقتر این موانع محیط کسب و کار پرداخته شده است.

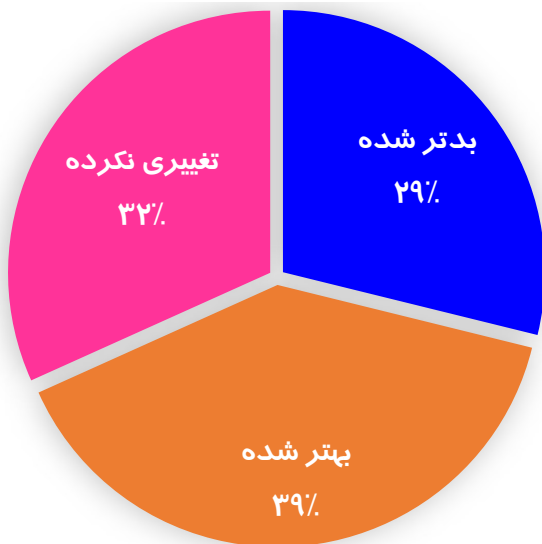
شاخص محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک سابقه فعالیت

شکل شماره (۳-۶) نمودار میله‌ای شاخص محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک سابقه فعالیت

پ.ن ۱: نمودار فوق نشان دهنده امتیاز محیط کسب و کارهای نوین استان به تفکیک سابقه فعالیت (سن) کسب و کار می باشد. همانطور که ملاحظه می شود هرچه سابقه فعالیت کسب و کار افزایش یابد محیط کسب و کار ارزیابی شده نامساعدتر عنوان شده است. بطوریکه کسب و کارهای با بیش از ده سال سابقه فعالیت با کسب امتیاز ۷/۱ نامساعدترین محیط کسب و کار و کسب و کارهای با سابقه فعالیت یک سال و کمتر با کسب امتیاز ۵/۷۴ مساعدترین محیط کسب و کار را ارزیابی کرده اند.

وضعیت محیط کسب و کارهای نوین شش ماه دوم ۱۴۰۰ نسبت به شش ماه اول سال ۱۴۰۰

شکل شماره (۷-۳) نمودار دایره ای وضعیت محیط کسب و کارهای نوین شش ماه دوم ۱۴۰۰ نسبت به شش ماه اول سال ۱۴۰۰

پن ۱: نمودار دایره ای فوق نشان دهنده وضعیت کسب و کارها از لحاظ درآمد نسبت به ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۰ می باشد. همانطور که ملاحظه می شود ۲۹ درصد درآمد کسب و کارهای فعال در اکوسیستم وضعیت کسب و کارشان بدتر شده، ۳۲ درصد تغییر نگرده و تنها ۳۹ درصد بهتر شده است. این تحلیل صحه ای بر نامساعدتر شدن محیط کسب و کار در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ برای اکوسیستم کسب و کارهای نوین می باشد.

۴

موانع محیط
کسب و کارهای نوین
استان

موانع محیط کسب و کارهای نوین استان

جدول شماره (۴-۱) موانع کسب و کارهای نوین ۶ ماهه دوم ۱۴۰۰

رتبه	امتیاز	مانع
۱	۸.۳۹	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها
۲	۸.۰۶	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی (صندوق نوآوری و شکوفایی - صندوق پژوهش و فناوری و ...)
۳	۷.۷۰	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار
۴	۷.۶۵	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی
۵	۷.۴۰	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین
۶	۷.۲۶	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی
۷	۷.۲۲	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین
۸	۷.۲۰	برداشت‌های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها
۹	۷.۱۷	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط
۱۰	۷.۱۲	عدم پایداری به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم
۱۱	۷.۱۱	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی
۱۲	۶.۹۲	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته
۱۳	۶.۹۰	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان
۱۴	۶.۸۴	ضعف فرهنگ کار در جامعه
۱۵	۶.۷۹	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی
۱۶	۶.۷۸	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص
۱۷	۶.۶۸	قوانین و مقررات سازمان تامین اجتماعی برای جذب و مدیریت نیروی انسانی
۱۸	۶.۲۶	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز
۱۹	۶.۲۳	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی
۲۰	۵.۷۲	رقابت شرکت ها و موسسات دولتی و شبه دولتی در بازار هدف
۲۱	۵.۶۶	عدم دسترسی به داده های مورد نیاز
۲۲	۵.۶۱	ضعف در زیرساخت های ارتباطی (اینترنت، تلفن همراه و ...)
۲۳	۵.۴۶	ضعف در شناساندن محصول و خدمات به مشتریان
۲۴	۵.۴۱	عدم پایداری طرفین قرارداد به تعهدات خود
۲۵	۵.۱۸	عدم دسترسی آسان به مشاوران و مربیان کسب و کار خبره (منتورها)
۲۶	۵.۱۲	عدم شناخت صحیح نیاز مشتری و ضعف در تحقیقات بازار
۲۷	۴.۹۶	ضعف در زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)
۲۸	۴.۹۳	بی رغبتی مشتریان به خرید محصولات دانش بنیان ایرانی
۲۹	۴.۲۳	کاهش استقبال مشتریان بدلیل نوآوری و ابتکار در محصول

مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک قالب فعالیت

◀ استارت‌آپ‌های بدون ثبت شرکت

جدول (۲-۴) مهمترین موانع استارت‌آپ‌های بدون ثبت شرکت

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت‌ها	۷.۵۳
۲	عدم وجود حمایت‌های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۵۳
۳	عدم تطبیق سیاست‌ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۶.۷۲
۴	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۶۵
۵	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق‌های مالی حمایتی	۶.۵۸
۶	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۶.۴۷
۷	تحریم‌ها و عدم دسترسی به بازارهای خارجی	۶.۴۷
۸	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۶.۳۷
۹	بی‌رغبتی مشتریان به خرید محصولات دانش بنیان ایرانی	۶.۲۶
۱۰	کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۶.۲۶

جدول فوق نشان دهنده مهمترین موانع محیط کسب و کار برای استارت‌آپ‌های بدون ثبت شرکت می‌باشد. همانطور که ملاحظه می‌شود عدم ثبات در قیمت محصولات به عنوان مهمترین مانع این گروه کسب و کارها عنوان شده است. در رتبه دوم، مانع عدم وجود حمایت‌های مالیاتی در این گروه از کسب و کارها و در رتبه سوم، عدم تطبیق سیاست‌های ناظر بر کسب و کارها با ماهیت کسب و کارهای نوین قرار دارد. نکته حائز اهمیت مانع عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان این گروه از کسب و کارها که در تبه چهارم و مانع کمبود نیروی کار ماهر و متخصص در رتبه هشتم قرار دارد.

◀ استارت آپ های دارای ثبت شرکت

جدول (۴-۳) مهمترین موانع استارت آپ های دارای ثبت شرکت

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۰۰
۲	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۷.۸۳
۳	ضعف دادگاه ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی	۷.۶۷
۴	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۶۳
۵	دشواری تأمین مالی از بانک ها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۵۰
۶	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۴۶
۷	عدم پایبندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۴۴
۸	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۴۳
۹	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۷.۳۶
۱۰	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۷.۲۹

جدول فوق نشان دهنده مهمترین موانع محیط کسب و کار برای استارت آپ های دارای ثبت شرکت می باشد. نکته حائز اهمیت تفاوت موانع این گروه با گروه استارت آپ های بدون ثبت شرکت می باشد. در این گروه از کسب و کارها، موانعی همچون « وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار » و « ضعف دادگاه ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی » و « دخالت غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار » می باشد. در دیگر موانع که در این گروه امتیاز بالایی نیز کسب کرده است مانع « تحریم ها و عدم دسترسی به بازارهای خارجی » می باشد که باعث شده کسب و کارهای این گروه به مشکلات جدی مواجه شوند.

◀ شرکت‌های دانش بنیان

جدول (۴-۴) مهمترین موانع شرکت‌های دانش بنیان

امتیاز	رتبه	موانع
۸.۵۷	۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت‌ها
۸.۵۲	۲	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار
۸.۵۰	۳	عدم وجود حمایت‌های مالیاتی از کسب و کارهای نوین
۸.۲۵	۴	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی
۷.۷۷	۵	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته
۷.۷۷	۶	عدم پایبندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم
۷.۶۴	۷	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه‌های اجرایی
۷.۶۳	۸	برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان‌ها
۷.۶۳	۹	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق‌های مالی حمایتی
۷.۵۲	۱۰	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی

شرکت‌های دانش بنیان

جدول فوق نشان دهنده مهمترین موانع محیط کسب و کار برای شرکت‌های دانش بنیان می باشد. در این گروه موانعی مانند «وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار»، «کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته» و «سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه اجرایی» باعث شده اند که کسب و کارهای این گروه، محیط کسب و کار را نامساعد ارزیابی کنند. یکی از مهمترین موانع کسب و کارهای این گروه، برداشت سلیقه‌ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان‌ها می باشد.

هسته (مراکز رشد)

جدول (۴-۵) مهمترین موانع کسب و کارهای مستقر در مراکز رشد

امتیاز	رتبه	مانع
۹.۱۸	۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها
۸.۶۷	۲	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین
۸.۳۶	۳	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها
۸.۱۴	۴	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی
۸.۰۷	۵	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین
۸.۰۰	۶	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار
۷.۷۸	۷	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی
۷.۵۹	۸	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط
۷.۲۸	۹	عدم پایبندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم
۷.۲۷	۱۰	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی

هسته (مراکز رشد)

جدول فوق نشان دهنده مهمترین موانع محیط کسب و کار برای کسب و کارهای مستقر در مراکز رشد می باشد. اندازه این کسب و کار عموماً کوچک می باشد و از آنجای که در مرحله شروع کسب و کار می باشند، بیشتر با موانع حوزه مجوزهای کسب و کار، برداشت های سلیقه ای کارشناسان، سوء استفاده افراد از موقعیت اداری خود و عدم توجه و حمایت دولت از این کسب و کارها عنوان شده است.

مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک مراحل رشد !

◀ مرحله تحقیقات بازار

جدول (۴-۶) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله تحقیقات بازار

رتبه	مانع	امتیاز
۱	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی	۹.۵۰
۲	برداشت‌های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۹.۳۳
۳	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۹.۳۳
۴	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۹.۰۰
۵	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۹.۰۰
۶	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۸.۵۰
۷	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۸.۳۳
۸	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۸.۳۳
۹	عدم پایداری به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۸.۳۳
۱۰	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۸.۰۰
۱۱	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۸.۰۰
۱۲	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۸.۰۰

◀ مرحله تیم سازی

جدول (۴-۷) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله تیم سازی

رتبه	مانع	امتیاز
۱	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۸.۷۵
۲	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۸.۴۳
۳	عدم دسترسی آسان به مشاوران و مربیان کسب و کار خیره (منتورها)	۸.۱۴
۴	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۷.۸۹
۵	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۷.۵۳
۶	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۷.۲۲
۷	رقابت شرکت ها و موسسات دولتی و شبه دولتی در بازار هدف	۷.۰۰
۸	عدم پایداری طرفین قرارداد به تعهدات خود	۶.۸۲
۹	ضعف در شناساندن محصول و خدمات به مشتریان	۶.۶۲
۱۰	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۶.۳۶
۱۱	عدم شناخت صحیح نیاز مشتری و ضعف در تحقیقات بازار	۶.۰۵

◀ مرحله نمونه اولیه

جدول (۴-۸) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله نمونه اولیه

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۷.۵۷
۲	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۴۳
۳	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۲۹
۴	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۲۴
۵	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۶.۸۱
۶	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۶.۸۱
۷	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۶.۸۰
۸	عدم پابندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۶.۷۶
۹	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۶.۷۱
۱۰	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۳۸
۱۱	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۶.۰۵
۱۲	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۶.۰۰
۱۳	بی رغبتی مشتریان به خرید محصولات دانش بنیان ایرانی	۵.۹۵
۱۴	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۵.۹۰

موانع محیط کسب و کار

◀ مرحله ورود به بازار

جدول (۴-۹) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله ورود به بازار

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۸۶
۲	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۸.۵۷
۳	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۸.۰۹
۴	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۸.۰۸
۵	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۹۱
۶	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۷.۸۲
۷	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۶۹
۸	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۷.۶۶
۹	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۵۶
۱۰	ضعف دادگاه ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی	۷.۵۵
۱۱	عدم پابندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۳۹
۱۲	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۷.۳۹
۱۳	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۷.۲۸
۱۴	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۷.۲۰
۱۵	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۷.۱۲
۱۶	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۷.۰۳
۱۷	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۷.۰۰

موانع ورود به بازار

◀ مرحله درآمدزایی

جدول (۴-۱۰) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله درآمدزایی

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۰۴
۲	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۹۶
۳	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۷.۶۹
۴	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۶۱
۵	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۲۱
۶	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۷.۱۶
۷	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۱۳
۸	عدم پابندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۱۳
۹	کمبود فناوری های نوین وتجهیزات مورد نیاز	۷.۱۲
۱۰	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۷.۰۰
۱۱	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۶.۹۲
۱۲	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۶.۹۱
۱۳	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۸۷

◀ مرحله گسترش بازار

جدول (۴-۱۱) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین استان در مرحله گسترش بازار

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۹۴
۲	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۸.۵۳
۳	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۸.۴۲
۴	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۸.۲۷
۵	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق های مالی حمایتی	۸.۰۰
۶	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۸۰
۷	برداشت‌های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۷.۶۹
۸	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۷.۶۵
۹	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۷.۶۳
۱۰	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۷.۴۷
۱۱	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۴۴
۱۲	بی رغبتی مشتریان به خرید محصولات دانش بنیان ایرانی	۷.۳۱
۱۳	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۷.۲۹

مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک وضعیت کسب و کار

کسب و کارهای موفق

جدول (۴-۱۲) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین موفق

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۷.۷۹
۲	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۶۲
۳	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۰۸
۴	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۶.۸۶
۵	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۶.۸۶
۶	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۶.۸۰
۷	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۶.۷۷
۸	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۶.۷۶
۹	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۶.۶۸
۱۰	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۶۳
۱۱	قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۶.۶۱
۱۲	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۶.۵۹

کسب و کارهای نیمه موفق

جدول (۴-۱۳) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین نیمه موفق

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۵۷
۲	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۸.۲۸
۳	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۷.۹۷
۴	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۸۵
۵	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۸۴
۶	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۶۲
۷	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۷.۶۰
۸	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۷.۴۵
۹	عدم پایداری به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۴۴
۱۰	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۷.۳۸
۱۱	قوانین و مقررات اداره تأمین اجتماعی برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۷.۱۹
۱۲	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۱۸
۱۳	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۷.۱۷

◀ کسب و کارهای ناموفق (شکست خورده)

جدول (۴-۱۲) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین ناموفق (شکست خورده)

امتیاز	رتبه	مانع
۹.۰۹	۱	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار
۸.۹۱	۲	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت‌ها
۸.۱۸	۳	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته
۸.۱۸	۴	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی
۸.۱۳	۵	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به دعاوی مالکیت معنوی
۸.۰۹	۶	عدم تطبیق سیاست‌ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین
۸.۰۰	۷	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط
۸.۰۰	۸	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق‌های مالی حمایتی
۷.۹۱	۹	عدم پایبندی به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم
۷.۶۴	۱۰	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه‌های اجرایی
۷.۵۵	۱۱	برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان‌ها
۷.۴۵	۱۲	کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز
۷.۴۰	۱۳	ضعف فرهنگ کار در جامعه
۷.۰۹	۱۴	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص

شکست خورده

مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین به تفکیک سابقه فعالیت**کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت یک سال**

جدول (۴-۱۳) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت یک سال

رتبه	موانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۷.۳۸
۲	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۳۱
۳	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۰۸
۴	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۶.۹۲
۵	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاههای اجرایی	۶.۹۲
۶	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۶.۶۹
۷	برداشت های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۶.۵۸
۸	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۶.۵۴
۹	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۴۵
۱۰	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۶.۳۸
۱۱	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۶.۱۷
۱۲	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۶.۱۵
۱۳	قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۶.۰۰

یک سال

کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت دو تا پنج سال

جدول (۴-۱۴) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت دو تا پنج سال

رتبه	موانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۴۰
۲	دشواری تأمین مالی از بانکها و صندوق های مالی حمایتی	۸.۰۵
۳	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۷.۵۵
۴	عدم توجه و حمایت دولت از کسب و کارهای نوین کوچک و متوسط	۷.۴۴
۵	عدم پایداری به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۳۶
۶	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاههای اجرایی	۷.۲۹
۷	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۲۷
۸	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۷.۰۶
۹	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۷.۰۰
۱۰	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۶.۹۲
۱۱	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۶.۸۷
۱۲	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۶.۸۴
۱۳	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۶.۷۹

دو تا پنج سال

◀ کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت شش تا نه سال

جدول (۴-۱۵) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت شش تا نه سال

رتبه	مانع	امتیاز
۱	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۹.۰۷
۲	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۹.۰۷
۳	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۸.۹۳
۴	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۸.۴۲
۵	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۸.۲۱
۶	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۷.۹۲
۷	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۷.۸۵
۸	برداشت‌های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۷.۷۱
۹	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق های مالی حمایتی	۷.۶۲
۱۰	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۴۳
۱۱	عدم استقبال صنایع بزرگ از محصولات دانش بنیان	۷.۳۸

شش تا نه سال

◀ کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت بیش از ده سال

جدول (۴-۱۶) مهمترین موانع محیط کسب و کارهای نوین با سابقه فعالیت بیش از ده سال

رتبه	مانع	امتیاز
۱	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و صندوق های مالی حمایتی	۹.۱۱
۲	غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها	۸.۵۶
۳	برداشت‌های سلیقه ای از قوانین توسط کارشناسان سازمان ها	۸.۴۲
۴	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۸.۲۸
۵	ضعف فرهنگ کار در جامعه	۸.۲۲
۶	وجود موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۸.۲۱
۷	عدم وجود حمایت های مالیاتی از کسب و کارهای نوین	۸.۱۷
۸	سوء استفاده افراد در مقام و موقعیت اداری خود در دستگاه های اجرایی	۸.۱۷
۹	عدم تطبیق سیاست ها، قوانین و مقررات با ماهیت کسب و کارهای نوین	۷.۸۳
۱۰	تحریم ها و عدم دسترسی به بازار های خارجی	۷.۶۵
۱۱	کمبود سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه گذاران فرشته	۷.۵۹
۱۲	عدم پایداری به اصل حق مالکیت معنوی محصولات و خدمات در اکوسیستم	۷.۴۰
۱۳	قوانین و مقررات اداره کار برای جذب و مدیریت نیروی انسانی	۷.۳۹
۱۴	کمبود نیروی کار ماهر و متخصص	۷.۳۵

بیش از ده سال

۵

واکاوی موانع محیط کسب و کارهای نوین استان

واکاوی موانع محیط کسب و کارهای نوین استان

و مراکز آموزشی فنی و حرفه ای می باشند که با آموزش های کاربردی، نیروی انسانی مورد نیاز اکوسیستم را تامین نمایند. می توان دانشجویان را مهمترین سرمایه اکوسیستم نوآوری استان معرفی کرد. دانشجویان ایده های استارتاپی را خلق و گاهی در نقش کارآفرین زمینه شکوفایی ایده ها را فراهم میکنند. بنابراین لازم است که دانشگاه ها در راستای تربیت نیروی متخصص و توانمند، مهارت ها و دانش منطبق با نیاز بازار کار را در ابعاد مختلف سنجیده و سپس از طریق اساتید، آزمایشگاه ها و مراکز تحقیقاتی طبق برنامه های کارآفرینی مدون در اختیار اکوسیستم قرار دهد. در ادامه این به بررسی نیاز مهارتی اکوسیستم نوآوری استان کرمان می پردازیم.

یکی دیگر از عوامل مطرح شده، عدم حمایت از محصولات و خدمات شرکت های داخل استان توسط صنایع و شرکت های بزرگ داخل استان می باشد، مسئله بازار و بازارسازی محصولات و خدمات نوین

آنچه تاکنون شرح داده شده چالش های محیط کسب و کارهای نوین استان در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ بوده است، در این قسمت به بررسی و واکاوی علل نامساعد بودن محیط کسب و کارهای نوین و ریشه این مشکلات پرداخته شده است. بطور کلی اگر بخواهیم ریشه نامساعد بودن محیط کسب و کارهای نوین استان را برشماریم می توان به سه موضوع اصلی ۱- کمبود نیروی کار متخصص و ماهر ۲- عدم حمایت شرکت های بزرگ از محصولات دانش بنیان داخل استان ۳- بروکراسی های اداری اعم از عدم تطبیق قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار با ماهیت کسب و کارهای نوین، برداشت سلیقه ای کارشناسان از قوانین و مقررات، فرآیندهای اداری دریافت مجوز و سوء استفاده افراد از موقعیت اداری خود اشاره کرد.

یکی از عوامل کلیدی که در موفقیت کسب و کارهای نوین بسیار موثر و حیاتی می باشد، نیروی انسانی متخصص و متعهد است. نقش آفرینان اصلی این عامل، دانشگاه ها

ضعف نهادها و سازمان‌های مرتبط با اکوسیستم کسب و کارهای نوین در سیاست گذاری ها، می‌تواند مشکلات مختلفی را برای کسب و کارهای نوین ایجاد نماید. تصویب قوانین جدید و صدور دستورالعمل‌های عملیاتی از سوی متولیان امر می‌تواند نقش مؤثری در توسعه کسب و کارهای نوپا ایفا کند. به نظر می‌رسد با رفع موانع حقوقی و قانونی می‌توان زمینه‌های افزایش تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط را برای کارآفرینان جدید فراهم سازد.

در آخر یکی دیگر از مهم‌ترین مشکلاتی که کسب و کارهای نوین با آن روبرو هستند تامین مالی می‌باشد. کسب و کارهای نوین بنیان بدلیل مشخصه‌های ذاتی خود از جمله کوچک بودن، ضعف مدیریتی، ناشناخته بودن در بازار و ارتباطات ضعیف تجاری، عدم قطعیت‌های بالا و ریسک زیاد، ضعف دسترسی به منابع مختلف از جمله منابع مالی بشدت آسیب پذیر می‌باشند. لذا همانطور که پیشتر گفته شد نقش مهم این کسب و کارها در رشد و توسعه اقتصادی و کلیدی بودن

بومی در کسب و کارهای نوین مغفول مانده است. این موضوع نیازمند برنامه ریزی جدی صنایع و شرکت‌های بزرگ به استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده در اکوسیستم کسب و کارهای نوین استان است که بجای استفاده از محصولات و خدمات خارج از استان و یا حتی وارداتی از ظرفیت‌های موجود استان استفاده نمایند.

به رغم تلاش‌ها و اقدامات ارزشمندی که تاکنون در زمینه قانون‌گذاری کسب و کارهای نوین انجام شده ولی عدم تطبیق سیاست‌ها و قوانین و مقررات همچنان از جمله چالش‌های مهمی است که در مسیر توسعه کسب و کارهای نوین دیده می‌شود. ظهور کسب و کارهای جدید طی سال‌های اخیر در کشور، نیازمند سیاست‌گذاری‌های ویژه‌ای است که بتواند بین رویه‌های سابق و سنتی و شرایط فعلی توازن برقرار کند. ویژگی‌هایی که در کسب و کارهای نوپا از قبیل بهره‌گیری از امکانات فناورانه و عدم اشتغال افراد در مکان مشخص که در صورت

تامین منابع مالی نیاز به راه‌های جدید برای تامین مالی منطبق با شرایط استان و قانون و مقررات کشور ضروری می‌باشد. این پایش نشان می‌دهد که اکوسیستم فعلی برای رشد و نمو بنگاه‌های نوآور در استان از بهره‌وری کافی برخوردار نیست؛ همچنین کارآفرینان و صاحبان ایده به دلایلی همچون نبود فرهنگ کار مشارکتی، عدم آگاهی از ظرفیت‌های نهادهای مالی، نداشتن چشم‌انداز واقع‌بینانه از طرح و ایده خود و عدم شکل‌گیری روش سرمایه‌گذاری خطرپذیر و مشارکتی رغبت چندانی برای فعالیت در این اکوسیستم نشان نمی‌دهند.

مهارت‌های مورد نیاز اکوسیستم کسب و کارهای نوین استان

شکل (۴-۱) نمودار درختی مهارت‌های مورد نیاز اکوسیستم کسب و کارهای نوین

و مدیر فروش» یکی از مهمترین موضوعات احصا شده در این طرح آمارگیری بوده است. طبق بررسی های انجام شده یکی از چالش های مهم اکوسیستم، عدم توانایی بازاریابی و فروش محصولات در مارکت استان و کشور می باشد. ریشه این موضوع در مهارت معرفی محصول و متقاعد کردن مشتری نهفته است. چنانچه مدنظر باشد مهمترین مهارت مورد نیاز اکوسیستم را معرفی کرد می توان به مهارت «بازاریابی و فروش» اشاره نمود.

همانطور که قبلا نیز عنوان شد **کمبرود نیروی کار ماهر و متخصص** یکی از چالش های اصلی اکوسیستم نوآوری استان کرمان می باشد. به منظور شناسایی نیازهای مهارتی این اکوسیستم، در ادامه طرح پایش محیط کسب و کارهای نوین، طرح سنجش نیاز مهارتی اکوسیستم نیز اجرا گردیده است. همانطور که در نمودار قبل ملاحظه می شود بیشترین نیاز مهارتی مورد نیاز اکوسیستم استان، مهندس کامپیوتر و متخصص برنامه نویس کامپیوتر می باشد که در مجموع از هر ۱۰۰ کسب و کار فعال در اکوسیستم، تعداد ۲۶ کسب و کار به نیروی کار متخصص این گروه مهارتی (مهندس کامپیوتر، برنامه نویس کامپیوتر، طراح وب و دیجیتال مارکتینگ) نیاز دارند. دلیل این موضوع را می توان گرایش کسب و کار به استفاده از فناوری های نوین و دیجیتال مارکتینگ از زمان شیوع ویروس کرونا و افزایش خریدهای غیرحضوری اشاره کرد.

وجود نیاز مهارتی «**بازاریاب**

کرمان، میدان آزادی، ابتدای بلوار جمهوری اسلامی
کد پستی : ۷۶۱۹۶۵۳۴۹۸ - تلفن : ۰۳۴-۳۲۴۴۲۳۲۴